

Forfatter: Fibiger, Mathilde

Titel: Udrag fra Clara Raphael

Citation: Fibiger, Mathilde: "Clara Raphael", i Fibiger, Mathilde: *Clara Raphael*, udg. af Lise Busk-Jensen, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1994, s. 296.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-fibiger01-shoot-idm140403938415360/facsimile.pdf> (tilgået 19. april 2024)

Anvendt udgave: Clara Raphael

lille Bog, vidt forskellig fra »Clara Raphael« og ganske anderledes ubeskedden i sine Forordninger. Men den var skrevet af en Mand, hvis Ord havde al den Vægt, Kundskab og Storsind kan forene Ord med. Det var John Stuart Mill's »Kvindernes Undersøelse«, oversat af Dr. G. Brandes (1869). (s. 219f)

Marg. Fibiger noterer den sælsomme skæbnens ironi, der ligger i, at også Brandes' oversættelse på en måde, ved sit motto, havde forord af Heiberg, »thi man tør vel næppe antage det for en Vittrighed af Oversætteren?«, spørger hun. Måske antyder hun hermed, at Brandes efter hendes mening burde have erindret Mathildes pionerarbejde i sit forord. Mathilde læste i øvrigt Brandes' oversættelse og skrev herom: »At saadan en Bog er udkommen, og at en dansk Mand har stillet sig i »Brechen« og ærligt gør sig til dens Talsmand her hjemme, er en større Glæde, end jeg troede nogen Sinde at skulle opleve«. Marg. Fibiger tilføjer, at den opsigts, Stuart Mill-oversættelsen vakte, »i ingen Henseende [kunne] maale sig med den Omtale, »Clara Raphael« i sin Tid var Genstand for«, men at den senere bog til gengæld ikke blev »et Raab i Ø:kenen«, enten fordi den var skrevet af en mand, eller fordi tiden nu var moden for kvindesagen (s. 221).

Brandes har måske følt sig ramt af Marg. Fibigers kritik af hans forbigåelse af Mathilde Fibigers indsats og irriteret over denne påvisning af, at *Clara Raphael*-fejden længe før hans bog havde skabt interesse for kvindesagen. I alt fald udviste han den karakteristiske reaktion at lade sorteper gå videre. Han skrev en anmeldelse af Marg. Fibigers bog, der alene handler om, hvor dårligt Mathilde var blevet behandlet – af Heiberg-familien. På den måde lykkedes det ham både at vende interessen bort fra hans eget problematiske forhold til forgængeren og at rette et kraftigt angreb mod Heiberg-familiens eftermæle og dermed den romantiske periode, han ville gøre op med. Heiberg fremstilles som en gammel forlibt nar, der når det kom til stykket, lod »sin Dame i Stikkens«, og fru Heiberg som den jaloux kone, der »uden Tøven [stikker] Hymens Fakkell lige i Næsen paa den unge Frøkens« (*Samlede Skrifter* XV, s. 298-303).

Marg. Fibigers biografi og Brandes' anmeldelse nævnte A.D. Jør-